

Obsah

Úvod	7
1. Paradigma ve vědě	11
1.1 Termín a pojem „paradigma“	11
1.2 Kuhnovo pojetí vědy a paradigmatu	15
1.3 Normální věda	19
1.4 Normální věda jako řešení vědeckých záhad (hlavolamů)	24
1.5 Vědecké společenství. Vědecká škola	26
1.6 Explanační model. Objevení se anomálie jako selhávání explanačního modelu a paradigmatu	30
1.7 Vědecká revoluce	33
1.8 Nesouměřitelnost paradigmat. Specifikace a integrace vědeckého poznání	39
1.9 Dva typy paradigmat – explanační paradigma a výkladové paradigma	41
1.9.1 Explanační paradigma	41
1.9.2 Výkladové paradigma	44
1.10 Příklad změny paradigmatu v ekonomické teorii – vznik behaviorální ekonomie	51
2. Metodologie vědeckých výzkumných programů a její využití ve vědeckém zkoumání	58
2.1 Vědeckovýzkumný program	58
2.2 Použití metodologie vědeckovýzkumných programů na zkoumání společenských problémů (případ Multiple Streams Framework - MSF)	63
2.2.1 Model MSF	63
2.2.2 MSF jako vědeckovýzkumný program	66

3. Přístupy ve vědeckém zkoumání. Nástin klasifikace	70
3.1 Vymezení pojmu „přístup ve vědeckém zkoumání“	70
3.2 Nástin klasifikace vědeckých přístupů	71
3.2.1 Tradiční a netradiční paradigmatický vědeckovýzkumný přístup	72
3.2.2 Nenormativní a normativní přístup ve vědeckém zkoumání. Sociální fyzika	74
3.2.3 Indukcionistický a dedukcionistický přístup ve vědeckém zkoumání	85
3.2.4 Aprioristický a relativistický přístup. Karteziánský a nekarteziánský typ racionality	91
3.2.5 Kreacionistický versus evolucionistický přístup	96
4. Historicko-evolucionistický a retrográdně analytický přístup ke zkoumání sociálních jevů	98
4.1 Idea historického evolucionismu	98
4.2 Retrográdní analýza	99
4.3 Historicko-evoluční trajektorie	100
4.4 Větvení na vývojové trase. Disrupce a slepá dráha	103
4.5 Retrográdní analýza jako „stopování událostí“ na vývojové trajektorii	105
4.6 Změna – charakteristický rys na evoluční trajektorii	106
4.7 Příklad aplikace historicko-evolucionistického přístupu (případ vývojové trajektorie veřejné správy v českých zemích)	109
Závěr	120
Summary	122
Literatura	124
Jmenný rejstřík	133
Věcný rejstřík	135